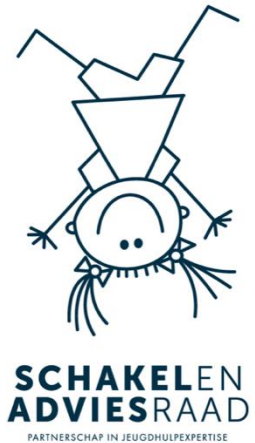

De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
t.a.v. de heer prof. dr. R.A.H. Plasterk, informateur
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum
20 december
Contactpersoon
Marit de Jong
06 47 10 93 99

Onderwerp
Jeugdhulp, onderwijs en preventie

Geachte heer Plasterk en onderhandelende partijen,

Kinderen en jongeren hebben in Nederland het recht om fijn op te groeien. De Hervormingsagenda Jeugd is op de beleidsterreinen inclusief en passend onderwijs en jeugdhulp een belangrijk instrument en biedt jongeren en hun ouders/opvoeders, professionals, aanbieders, gemeenten en Rijksoverheid houvast om de praktijk te verbeteren. De Schakel- en Adviesraad voor de Jeugd (SAR) is optimistisch en hoopvol maar zien tegelijkertijd dat koersvastheid nodig is en het stellen van afwegingsvragen doorslaggevend.

Geef het werkveld vertrouwen

Zie dat we werkende weg bezig zijn, dat niet alles in een keer goed gaat. We leren en verbeteren iedere dag. Aan iedereen die ideeën onderwijs en jeugdhulp wil omzetten naar beleid, geven wij vier afwegingsvragen mee. Of het nu een beleidsvoornemen, beleidsplan of coalitieakkoord betreft. Op landelijk, (boven)regionaal of lokaal niveau en niet beperkt tot alleen tot het jeugd-en onderwijsbeleid. Het adagium is 'Youth in All Policies'. Bedenk vooraf bij het vormen van nieuw beleid, juist ook bij aanpalende beleidsterreinen: wat zijn de effecten op de jeugd?

Daarom het verzoek aan de beleidsmakers en beslissers van nu: **zet koersvast alle beleid in kinderschoenen**. Weeg de beleidsvoornemens over onderwijs, jeugdhulp en preventie af aan de hand van vier afwegingsvragen: *Is het voornemen doelgericht, doordacht, duurzaam en doorleefd?* Zorg dat het beleid bijdraagt aan zinvolle voorwaarden voor de voortdurende ontwikkeling van initiatieven die gericht zijn op het uiteindelijke doel, namelijk dat alle kinderen en jongeren in Nederland fijn kunnen opgroeien.

Vraag 1: Is het beleidsvoornemen doelgericht?

Hoe is het doel van het beleidsvoornemen geformuleerd? Hoe draagt het beoogde doel van het beleidsvoornemen bij aan het leren van wat beter kan in onderwijs en jeugdhulp? Formuleer het doel in termen van wat we voor kinderen, jongeren, gezinnen of de samenleving als geheel willen bereiken. Doelen geformuleerd in systeemtermen zijn vaak abstract, blijven vrijblijvend en bieden te weinig richting voor betrokkenen. Beleidsdoelen uitgedrukt in heldere ambities voor kinderen, gezinnen en samenleving dragen bij aan systematische ontwikkelstappen, zeker wanneer ze gepaard gaan met ruimte en aandacht voor evaluatie, leren en inbedding de praktijk. Beleid kan niet alles oplossen, maar professionele ontwikkelingen kunnen met beleid worden ondersteund en verder gebracht.

Vraag 2: Is het beleidsvoornemen doordacht?

Aan welk issue moet dit beleid bijdragen? Heeft dit voornemen nu prioriteit in het verbeteren van onderwijs en jeugdhulp voor kinderen, jongeren en ouders? Hoe wordt de kern van het probleem ontrafeld? Wat weten we al over de kern van het probleem? Welke factoren spelen allemaal een rol? Wat hebben we al eerder gedaan? De antwoorden op deze vragen dragen eraan bij dat we voort kunnen bouwen op bestaande kennis over wat wel en niet werkt. Kennis die een combinatie is van wetenschappelijke kennis, kennis van professionals in de dagelijkse praktijk en van kinderen, jongeren en gezinnen zelf. Het is niet nodig en het is schadelijk om steeds het wiel uit te vinden met 'nieuwe' ideeën die vaak al eens eerder geprobeerd blijken te zijn.

Vraag 3: Is het beleidsvoornemen duurzaam?

Geeft het beleidsvoornemen ruimte voor ontwikkeling en implementatie met impact op de op lange termijn? Wordt er binnen het beleidsvoornemen vertrouwen gegeven om langere tijd te werken richting het doel? Uit beschikbare kennis over complexe transformatieprocessen weten we hoe belangrijk het is koersgerichtheid en vertrouwen in het gekozen beleidsdoel te combineren met ruimte voor flexibiliteit. De route naar het lange termijn doel is van tevoren niet te voorspellen. Om deze weg zorgvuldig af te leggen is het nodig om tijd te nemen en ruimte te krijgen. Dat gaat het beste stapsgewijs, door te plannen, te evalueren, te leren en bij te stellen.

Vraag 4: Is het beleidsvoornemen doorleefd?

Wordt het doel van dit beleidsvoornemen ondersteund door ervaringskennis en gedrag door kinderen, jongeren, ouders en professionals en heeft het voldoende draagvlak in de samenleving? Is juist dit beleidsvoornemen wat ouders en kinderen willen? Strookt het met de ambities van professionals, onderzoekers en opleiders? Zijn zij geïnvolveerd? Hoe landt dit beleidsvoornemen in de praktijk? Hoe draagt dit beleidsvoornemen bij aan verhoging van de kwaliteit van het leven van kinderen, jongeren en ouders? Zijn er negatieve bijeffecten van het beleid te verwachten? Hoe wordt daarop gemonitord en is er vervolgens ruimte om aan te passen?

Kwaliteit van onderwijs en zorg en preventie draagt bij aan de kwaliteit van individueel leven en aan een gezonde maatschappelijke ontwikkeling. Door kwaliteit centraal te stellen en te beoordelen vanuit ervaringen, kennis en expertise van ouders, naasten, kinderen, professionals en onderzoekers kunnen beleidsvoornemens ondersteunend zijn aan wat in de praktijk daadwerkelijk kan worden uitgevoerd en wat kinderen, ouders en de samenleving echt helpt.

Houd koers

Wetenschappelijke kennis en praktijkervaringen kunnen onverwachte resultaten laten zien ten opzichte van (soms breed gedragen) gevoelens en meningen. Juist deze soms contra-intuïtieve maar wel gefundeerde kennis heeft tijd en ruimte nodig om in beleid en praktijk te landen. Dit vereist concrete doelen op lange en korte termijn, ondersteuning met de juiste middelen om deze doelen te bereiken, en didactiek om al doende te leren wat beter kan. Met de Hervormingsagenda is een belangrijke stap gezet om die ruimte te maken. Houd deze koers vast

Met vriendelijke groet,

Prof. Dr. Xavier Moonen, voorzitter

Namens de Schakel en Adviesraad voor Jeugd, een divers samengestelde onafhankelijke Raad, waarin de volgende leden zitting hebben:

Leonieke Boendermaker, bijzonder hoogleraar implementatievraagstukken jeugdzorg, UvA/HvA;

Peter Dijkshoorn, landelijk ambassadeur lerend jeugdhulpstelsel;

Anne-Laura van Harmelen, hoogleraar brein, veiligheid en sociale veerkracht, Universiteit Leiden;

Marloes Kleinjan, hoogleraar Youth Mental Health Promotion, Trimbos/UU;

Anita Kraak, expert Nederlands Jeugd Instituut, arts maatschappij en gezondheid;

Ramón Lindauer, hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie, trauma- en stressorgerelateerde stoornissen, UMC-UvA;

Xavier Moonen, bijzonder hoogleraar kennisontwikkeling LVB, UvA;

Eva Mulder, bijzonder hoogleraar intensieve pedagogische ondersteuning van gezinnen, UvA/NJi;

Bram Orobio de Castro, hoogleraar orthopedagogiek: ontwikkelings- en opvoedingsproblemen, UvA/UU;

Marc Vermeulen, hoogleraar sociologie (publieke strategie, innovatie & governance), TIAS;

Benito Walker, student bestuurskunde, zet zich in voor betere jeugdzorg.